

[Aage Fogh.]

han under de indledende Forhandlinger spørger, om der er Mulighed for at faa Kredit, saa er det sikkert, at saa bliver han i disse Forhandlinger den svage Part, det bliver den anden Part, der bestemmer, til hvilken Pris han vil sælge. Det er de Ulemper, som klæber ved det mindre Landbrug, at det ikke har den store Kapital til Raadighed og i mange Tilfælde heller ikke en stor Handelskyndighed, og det vil i nogen Maade blive afhjulpet ved det foreliggende Forslag.

Jeg tror derfor paa, at vi ved en hurtig og ogsaa ved en grundig Behandling i Udvalget kan opnaa Enighed, og naar Forslaget er blevet vedtaget, haaber jeg, at det i de normale Vedtægter for Foreningerne bliver understreget kraftigt, at det, det drejer sig om, er Laaneforeninger paa langt Sigt, og derfor skal der være Soliditet. Man maa ikke kunne regne med, at de Penge, der lånes ud, ikke skal betaales tilbage. De Forpligtelser, som Medlemmer er indgaaet paa paa rimeligt Grundlag, skal overholdes, og de Midler, der tjener hertil, skal bringes i Anvendelse, hvis Foreningerne skal trives vel i det lange Løb. Jeg anbefaler Forslaget til en hurtig og velvillig Behandling.

Det andet Lovforslag, som jeg skal sige nogle Ord om, har bragt mig ind paa historiske Erindringer, idet Lovforslaget jo har Relation til en Lov, der blev vedtaget i 1928, og i 1929 havde jeg min Entré i Valgmøder, i Køge-Kredsen. Jeg husker fra disse Møder, at det nuværende ærede Medlem Hr. Hartel og jeg drøftede denne Lov praktisk talt ved hvert Møde. Det ærede Medlem Hr. Hartel roste Loven, og han roste navnlig Lovens Fader, daværende Statsminister Madsen-Mygdal, som den store vidtskuende Mand, der kunde ordne alle Vanskeligheder her i Landet, og som den Mand, hvem ingen kunde sættes ved Siden af, og som den Mand, der havde set helt rigtigt, da han gennemførte denne Lov her med solidarisk Ansvar. Jeg kan huske, jeg brugte et Billede — det skal jeg nu ikke komme ind paa, det er vist ikke helt parlamentarisk i Udtrykkene —, men det har sin Interesse, synes jeg, nu nogle Aar efter at se, hvordan Bedømmelsen kan ændre sig baade af Mennesker og Ting.

Det er jo ingen Hemmelighed, at da denne Lov var til Behandling, var mit Parti ved sin Ordfører, daværende Folketingsmand Jens Holdgaard, meget stærkt imod at gaa ind for det solidariske Ansvar og fremhævede kraftigt det urigtige i, at man gennemførte en saadan Lovgivning i Krisetider, men man vil ogsaa vide, at

under Forhandlingerne gav daværende Statsminister Madsen-Mygdal over for Hr. Holdgaard og den nuværende Landbrugsminister Udtryk for, at det Tab, som Staten kunde komme ud for, ingen Sinde vilde overstige 5 pCt.

I Rigsdagstidende 1928—29 Sp. 413 siger Hr. Madsen-Mygdal, at 5 pCt. er den højeste Risiko, Staten kan komme ud for.

Det viser sig altsaa nu, at Hr. Madsen-Mygdal dengang som ved anden Lejlighed ikke har haft Evne til helt nøgternt at bedømme den Risiko, Staten havde. Jeg skal ikke opholde mig herved, det er nu Historie. Jeg er fuldkommen enig med andre Talere i, at det er nødvendigt at afvikle det solidariske Ansvar, som man paa en uheldig Maade er kommet ind i.

Inden jeg slutter, kan jeg ikke undlade at gøre opmærksom paa noget, der kom frem under Forhandlingerne i 1928—29. Da var Konstellationen jo en anden. Da var det Venstre, der sad paa Ministerbænkene, og det er ganske interessant, synes jeg, at erindre nu, at den ærede Ordfører for Venstre, Hr. Kr. Kristensen udtalte — det staar Sp. 426 —, jeg beder om Tilladelse til et ganske kort Citat:

„Men kan man sige om det ærede Medlem Hr. Bording, at han tog det med et vist Humør, saa kan man absolut ikke sige det om det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen; han tog det ikke med Humør. Vi fik en lang Begrædelsestale om de uheldige Forhold inden for Landbruget. Maa jeg hertil sige, at jeg synes ikke, det tjener noget som helst fornøftigt Formaal stadig væk at staa og tale om den Slags Ting. Det er jo rigtigt nok, at der er vanskelige Forhold for Landbruget som for Erhvervslivet i det hele taget, men det bliver ikke bedre ved, at vi staar og jamrer os over det.“

Det er Venstremanden Kr. Kristensen, der taler saaledes i 1928. (*Afbrydelse:* Det var en god Tale!). Ja, Forholdet var jo et andet dengang end nu, men jeg synes, det har nogen historisk Interesse at høre, baade hvordan Hr. Madsen-Mygdal dengang bedømte Mulighederne og saa paa Landbruget ved den Slags Lovgivning, og ogsaa hvordan Venstres Ordfører paa det Tidspunkt svarede, naar andre beklagede sig over de Vilkaar, Landbruget var undergivet.

Hermed skal jeg anbefale en hurtig og velvillig Behandling af det foreliggende Lovforslag. Det forbyr mig, at Risikoen ikke er større, og jeg vil ligesom det ærede Medlem Hr. Hans Conrad Koefoed tro, at der muligvis vil blive Brug for flere Penge.